

Szerkesztőség  
es  
kiadóhivatal:  
**KASSA**  
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi  
telefon: 150. sz

# NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETES:

Helyben:  
Egy évre . . . 14— korona  
Fél évre . . . 7—  
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:  
Egy évre . . . 20 korona  
Fél évre . . . 10  
Negyedévre . . . 5  
Egyes szám ára 4 fill.

BINDÉTELKÉRT FELVEJELNÉK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Belföldi és külföldi felírattal) Telefon 150. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**MURANYI JÓZSEF.**

Kapható minden dohánytőzsdében.  
Megjelenik délután 5 órakor.

## Önálló magyar bank.

Kassa, jan. 10.

Itt jártak az osztrák miniszterek, hogy a gazdasági kiegyezés kátyuba rekedt szekerét, ha lehet, kiemeljék. Annyi eredménye ittjártuknak mindenestre van, hogy a kiegyezési bizottságok folytatják működésüket. A hajó tehát eddig még nem jutott zátonyra, amivel éppenséggel nincs az mondva, hogy nem is fog zátonyra jutni. Mert nagyon nehéz dolog ám az osztrák urakkal megegyezni; velük csak akkor lehet könnyedén egyezséget kötni, ha a „pars leonina” nekik jut.

Sajnáljuk azt a tömérdek munkát és fáradságot, amit a magyar kormányférfiak ennek a megegyezésnek a létrehozására fordítanak. Sokkal okosabb, hasznosabb, gyümölcsözőbb célra lehetne azt fordítani. Mert az osztrákkal mi türhető gazdasági viszonyban csak „fegyverrel a kézben” állhatunk, vagyis csak akkor, ha teljesen szabad kézzel rendelkezünk arra, hogy minden osztrák gazdasági támadást hasonlóval viszonzunk és erélyesen visszaverjünk. Ennek az állapotnak természetesen legjobban megfelelne a teljes gazdasági szétválás, a külön vámterület; mint-hogy azonban a külföldi szerződések miatt a külön vámterület effektív föllállítása 1917-ig akadályokba ütközik, ennél fogva legjobb, ha addig is szépen a viszonzóság állapotában maradnunk.

A viszonzóság állapota reánk nézve most a fölfegyverkezetttség állapotát jelenti. Ebben az állapotban lehetünk mi Ausztriával gazdaságilag békességben is, de háboruban is. Ez teljesen tőlük, az osztrákoktól függ. Mert a mi gazdasági viszonyunkban Ausztriával szemben, ő a támadó, mi vagyunk a védekező fél. — Mindig Ausztria az, mely hódító, zsákmányoló hadjáratra indul és nekünk, sajnos, mindig az a dolgunk, hogy e hódítás és zsákmányolás ellen védekezzünk.

Tőlünk nyugodtak lehetnek oda-át Ausztriában, hogy amíg a viszonzóság tart és az önálló gazdasági berendezkedés ideje el nem érkezik, mi mindig lojálisan tiszteletben tartjuk a fönnálló állapotokat. Azonban mi is nyugodtak akarunk lenni, és erre nézve kell nekünk az a szabad

kéz, melyet a viszonzóság állapota nyújt, és amelyben élhetünk minden gazdasági fegyverrel, minden megtorló eszközzel, egészen a közbenső vámosokig.

Kár tehát olyan nagy veszélyt fordítani arra, hogy a gazdasági különválás elérkeztéig előttünk álló tíz esztendőre megegyezést, szerződést kössünk Ausztriával. Jobban sarkban tarthatjuk mi őket megegyezés, szerződés nélkül, mint megegyezéssel, szerződéssel. A magyar közvélemény ehelyett sokkal szivesebben látná a gazdasági különválás előkészületeire irányuló intézkedések folytatását. Kossuth, mint kereskedelmi miniszter, már megkezdte ezeket az intézkedéseket; most Wekerlén, mint pénzügyminiszter van a sor, hogy folytassa azokat. Az önálló gazdasági életnek nem csupán az ipari föllendülés és a nagyvilággal való, főleg tengeri összeköttetés az előfeltétele, hanem a maga lábán álló pénz- és hitelszervezet is. Wekerlénnek ezen a téren nagy érdemei vannak, hiszen valutánk rendezésével ő teremtette meg a nagyvilággal való közvetlen finánciális összeköttetésünk egyik legfontosabb előfeltételét. Tőle most azt várja az ország, hogy ezen az uton haladjon tovább.

A magyar pénz- és hitelszervezetnek önálló központot, önálló forrást kell teremteni a külön magyar jegybank föllállításával, amely, amíg egyrészt összekapcsolja a magyar hitelszervezetet a nagyvilággal, másrészt függetleníti is azt. Pénzvilágunk és vele egész gazdasági életünk most szégyenletes függésben van a külföldi, főleg bécsi pénzüvilágtól. A nemzeti jegybankok mindenütt az egész világon azt a hivatást töltik be, hogy a külföldről érkező kedvezőtlen áramlatok ellenében védik, oltalmazzák, támogatják a hazai közgazdasági életet. Ezt a hatalmas védőpajzsot nem nélkülözhetik a világnak leggazdagabb nemzetei sem, csak mi, szegény, gazdaságilag elmaradt magyarok nélkülözzük azt?

A bankszabadalom 1910-ben lejár. Akad-e magyar parlament, mely annak meghosszabbítását megszavazza? Alig hiszszük. Nincs tehát messze az az idő, melyben már gondoskodni kell a mostani pénz- és hitelforrás helyettesítéséről. A kiegyezési tárgyalások fonalán bekövetkezett az a kómiikus eset, hogy az — osztrákok fenyegetőztek a bankközösség megszün-

tesével! Nagyon kérjük a magyar kormányt, fogja őket szavukon, ha megint előjönne ezzel a fenyegetéssel.

## Új jövedelmi források.

Megadóztatják a szódát.

A hus és a borfogyasztási adó.

Kassa költségvetését tegnap már röviden ismertettük. A tényeknek megfelelően konstataztuk, hogy új birtok politikának, új rendszerű gazdálkodásnak nyomát sem látjuk. Bizony, csak a régi kaptafára készült ez a költségvetés, egyszerűen némely helyütt redukálták a kiadásokat, másutt meg emelték. Az egyes tételeknél azonban a hullámszám egyáltalán nem oly szembetűnő, hogy érdemes volna figyelembe venni. Például kevesebbet költ a város a hegyaljai szőlők felújítására, ellenben ezer koronával többet szánt könyvekre, szakfolyóiratokra. Ez némileg az idő jele. Ma a városházán kezd tért foglalni a tanulni vágyás, különösen a fiatalabb főbb, tisztviselőknél s tudvalevően Eder Ödön is azok közé tartozik a ki holtig tanul. A szőlők felújításának kikapcsolása azonban jelentőséggel bír. Azon gondolkodnak, mi módon volna lehetséges jó áron a szőlőbirtokon tul adni. A szőlők eladása talán nem nehezebben megy, ellenben jó volna, ha a földbirtok eladásán gondolkodnának. Soha oly jó ára nem volt a földnek, mint most. Az Amerikában járt emberek földhétsége folytán óriási módon felszökött a földbirtok értéke. Hallatlan árat kínálnak egy-egy hold földért. A parcellázás is ez okból bizonyult busásan jövedelmező vállalkozásnak.

A város külbirtoka alig hajt számba vehető hasznot. A bérlők potom áron élvezik a jó földeket s jól meggazdagodnak a zsiros bérleten, a város ellenben rosszul jár. *El kell adni a földeket.* A föld ára már a mainál nagyobb aligha lesz, ez sem normális, a jövőben tehát csak árcsökkenés várható. Az eladásból származó tőkét a város ipari vállalkozásokba fektetheti. Például megválthatja a gáz- és villany-gyárat.

Azok a bizonyos tervbe vett új jövedelmi források, mint a szódavíz adó, gyógyszerári illeték stb. — apró bolházasok. A pótdót nem csökkentik. Ellenben sürgetni kell Wekerle ígérését, hogy adja meg a városoknak a hus- és borfogyasztási adók jövedelmét. Ha ezt a kormányelnök beváltja, a pótdó legalább 20 százalékkal megapad. Persze ez még soká lesz!

## Szervezkednek az orvosok.

Követelik a három koronát.

A szervezkedés láza fogja el a társadalom minden osztályát. Rettenetes kimondani, legutóbb az orvosok „szervezkedtek”. Ha nem is Kolozsvárt, de Eszéken történt,

ahol az orvosok kimondták, hogy ezentul három koronát fognak követelni egy orvosi látogatásért és száz koronán alul házi orvosi tisztelet nem vállalnak.

Elképzeljük milyen vegyes érzelmekkel vesz tudomást erről egész Magyarország közönségének az a része, a mely a dolgozat részben felületes, részben csakis maradi szempontokból szokta megítélni. Hogy is ne, mikor általában ahoz voltunk szokva, hogy az orvost az ember nem „fizeti”, hanem csak „honorálja”; — tiszteletdíjat ad neki, ami meglehetősen nyulékony fogalom.

Alig van kaszt, még a papit sem véve ki, amelyetől annyi ingyen szolgálatot és munkát merne követelni a társadalom egy része, mint épen az orvostól. S ha még csak az igazán szegény emberek nem fizetnek az orvost.

Az, hogy az ügyvéd egy öt soros levél irásáért is követeli a maga két koronáját és tíz filléres bélyegét, senkinek sem üt szegyet a fejébe, hanem ha az orvos kéri fáradsága jutalmát, akkor a legtöbben közjótékonyasági közegnek nézik az orvost, akinek csak kötelességei vannak.

Az orvosok közül csak a professzorokat, a hírneves egyetemi tanárokat fizeti még a közönség. Ha már most ezeknek a honoráriumuk ellen nem lázad fel, úgy kell, hogy megértse az átlagos orvos kivánságait is. Hiszen csak azt kéri, hogy legalább valahogyan honorálják. Mert az orvos munkája nemcsak munka, hanem a legtöbbször önfeláldozás is. Hányszor kell éjjel megszakítania a nyugalma és hányszor van abban a veszélyben, hogy ragályos betegséget kap?

Jól tették az eszéki orvosok, hogy „szervezkedtek”.

## Rémregény az életből.

(Egy gazdag ember martyruma. — Házasélet hármásban. — Svengali mint házibarát. — A férj mint lakáj. — A megrövidített szülőváros.)

Rémregénybe illő szenzáció foglalkoztatja Zágráb városát. 1862-ben elhunyt ott Ruzicska Antal nevű gimnáziumi tanár özvegye. Négy óriási háza maradt Antal nevű fiára, ki a jövedelmet élvezte míg él, ha azonban törvényes örökös nélkül hal meg, a házak Zágráb városát illetik. Ruzicska Antal nem volt gyengeelméjű, nem volt teljesen hülye, de nélkülözött minden energiát, akaraterőt és elhatározó képességet. Az önmagával is tehetetlen ember a hatalmas vagyonnal, kész zsákmánya — lelketlen embereknek.

Annak idején egész Zágrábban irigveltek az ifjú Ruzicskát vagyonáért. A fiu egyik házában lakott *Ostoics* Kamilla egy feltűnő szépségű színésznő, aki a gyenge akaratu embert behálózta. A szép Kamillának volt egy szeretője, egy *Spacek* Tódor nevű ügyvéd. Ennek jutott a főszerep a megrázó tragédiában. Mikor *Ostoics* Kamillát eljegyezte Ruzicska, a nő a következő levelet küldte szeretőjéhez:

Kedves Tódor! Azonnal jöjj Zágrába, gond nélkül élhetsz itt a legnagyobb jólétben. Pénz van, mint a szemét. Ölel Kamilla.

1863. február 5-én a szép Kamillát oltár elé vezette Ruzicska Antal. Mikor a fiatal pár a templomból visszatért, házuk kapujában fogadta egy fekete szakállu, elegáns, magas alak és *Spacek* Tódor néven bemutatkozott a férjnek. A nászszakomán Antal még a felesége mellett ülhetett, de mint az éj következett *Spacek* karantogta Kamillát és a csodálkozó férj előtt becsukta a hálószoba ajtaját. Ez volt a nászjé. Ettől fogva *Spacek* boldogságban, megelégedésben élt a szép Kamillával. Antal beletörődött sorsába, rettegett a borzasztó szemű házibaráttól s ki sem mozdult szobájából, melyet a ház ellenkező oldalán rendezett be

neki *Spacek*, ki ez időtől fogva korlátlan ura lett a hatalmas Ruzicska vagyonnak. Néha adott Antalnak egy pár hatost cigarettára, ő pedig kedvesével két kézzel szórta a pénzt.

Mikor utaztak hármásban, Olaszországban, *Spacek* livrébe öltöztette a férjét, aki mint inas szerepelt körülöttük. *Spacek* hatalmas oly nagy volt, hogy Ruzicska panaszkodni sem mert.

1885-ben meghalt Kamilla, Tódor ur karjai között Badenben. *Spacek* megijedt, hogy a vagyonból kiesik, a mennyiben örökös nem született. Elhatározta, hogy újból megházasítja Ruzicskát.

Pozsonyban megismerkedett egy *Kamler* Irma nevű leánnyal, ki hamarosan megértette intencióit. Ruzicska nőül vette a leányt s egymásután hét gyermekkel ajándékozta meg férjét. Az első szülött a keresztiségben Tódor nevet kapta s Zágráb városának, mint a Ruzicska vagyon örököse jelentetett be. A szerencsétlen férjet a következő évekre *Spacek* egy faskamrába csukatta. Majd, hogy teljesen tehetetlenné tegye áldozatát saját és Ruzicska nevét „Sellei”-re magyarosította. Közben a házakat kölcsönöskkel terhelte meg s egy házat eladott.

Most aztán kiderültek üzelmei. Ruzicska elhagyva mindenkitől, lerongyolva, élesen került Zágrába. A szegények házában pedig mindent elmondott, de most is rettegve említi *Spacek* nevét. Széleskörű nyomozat indult meg a rejtélyes, bonyodalmas ügyben.

## TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

### A képviselőház ülése.

Plósz vád alá helyezését elvetik.

Mi történik Biharmegyében.

Budapest, jan. 10.

A képviselőház ma délelőtt 10 órától kezdődőleg ülést tartott. Az ülés megnyitása után elnök bemutatva a király köszönetét, amelyet őfelsége Wekerle útnán fejezett ki a Haz újévi gratulációjára. Majd bejelentette, hogy Benedek János, a tegnapi kizárt függetlenségi képviselő lemondott képviselőházi jegyzőségéről. Ezután elparentálta Zichy Jenő gróft, kinek emlékét jegyzőkönyvben megörökítette a Ház.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter nyújtotta most be az 1907. évi ujonclétszám megajánlási javaslatot, a mely a régi létszám alapján készült.

A mentelmi bizottság jelentése került erre sorra. Kálosy József előadó mindenekelőtt a Bánffy Dezső báró és társai mentelmi jogának sokat pertrekkált ügyéről referált. Vázolta az 1904. dec. 13. parlamenti eseményeket s az azokat követő üldözéseket, a melyek a nemzet hős védelmezőit érték. Végül oda konkludált, hogy ajánlotta a bizottság nevében Plósz Sándor akkori volt igazságügyminiszter vádalahelyezését. Ugyiszintén javasolta Székely, Pongrácz és Gregus ügyészek ellen a bünvádi eljárás megindítását.

Csizmazia Endre állt fel most szólásra.

A bizottság jelentését — úgymond — a Ház el nem fogadhatja.

Farkasházy Zsigmond: De igen. Vád alá kell helyezni őket.

Csizmazia javasolja, hogy küldjék vissza a jelentést a bizottságnak azzal az utasítással, hogy hozzon ez ügyben más határozatot.

Polónyi igazságügyminiszter a bizottság határozatát jogászai szempontból tarthatatlannak mondja. Csizmazia indítványát ajánlja

elfogadásra. Kálosy újból felszólal és ajánlja a bizottság jelentésének elfogadását, a Ház azonban egy pár képviselő kivételével Csizmazia indítványát fogadja el.

A kultuszárca tárgyalását vették erre elő. Hencz Károly volt az első szónok, a ki néppárti feketelelkűséggel jelentette ki, hogy a zsidókat tiltsák ki az egyetemről, mert ők terjesztik a nemzetköziséget.

— Jobb hazafiak ők, mint az oláhok — kiáltják közbe.

Szatmári Mór interpellálta meg végül a belügyminisztert a biharmegyei közigazgatási bizottság minapi ismeretes ügyében. A korrupció meggátlását célzó törvény létesítését javasolja, amit kilátásba is helyez Andrassy.

## A függetlenségi párt értekezlete.

### Kizárt képviselő.

Budapest, jan. 10.

A függetlenségi párt tegnap esti értekezlete igen izgalmasan folyt le. Mióta Kossuth Ferenc a párt elnöke nem igen volt a pártnak izgalmas ülése. Az értekezlet feltűnően népes volt s a függetlenségi minisztereken kívül jelen voltak rajta Wekerle Sándor miniszterelnök is, három fontos dologról határozatot hozott a párt, az első, hogy a párt összeférhetetlennek mondta a párt-hűséggel Benedek János képviselő abbeli eljárását, hogy a fővárosi községi választásokon a függetlenségi párttal szemközt, a demokrata pártot támogatta.

Benedek védekezését meghallgatni sem igen akarták. Több felszólalás után Kossuth felszólította Benedeket nyilatkozzék, melyik pártnak kíván tagja maradni. Mivel pedig Benedek erről rögtön nyilatkozni nem akart, a párt zajos „ki vele” kiáltások közben kimondta az összeférhetlenséget. Benedek azonnal távozott az ülésből. A másik esemény volt Zlinszky István felszólalása, a melyben elítélte ama párttagok eljárását, a kik a nyilvánosság előtt a függetlenségi pártot támadják. A párt a felszólalást, melyet mindenki Lengyel Zoltán és Nagy György ellen irányulónak tart, élénk helyesléssel fogadta, de ebben az irányban határozatot nem hozott.

A harmadik fontosabb dolog volt a Plósz vád alá helyezéséből hozott ama határozat, hogy a mentelmi bizottság jelentését, mivel a tárgyaláson Polónyi igazságügyminiszter nem volt jelen, visszaküldik a bizottságnak. Az értekezlet esti tíz óra után ért véget.

## UJDONSÁGOK.

### A szegényekről — a gazdagok.

„Szegények mindig lesznek. — akár önhibájukból, akár önhibájukon kívül.” — (F. Szemle. II. évf. 3. sz.)

Íme egy korszakos kijelentés Korszagos azért, mert a mai uralkodó osztályok gondolkodását jellemzi. Ez a jóslatszerű kijelentés pedig olyan helyről fakadt, mely jó mélyen és erősen van beágyazva a társadalom testébe, tehát ugyyszólván illetékes helyről került napvilágra. De természetesen magával hozott abból a mélységből, mint a felbuzgó forrásvíz, ásványi alkatrészeket is, melyeket mi analizálni fogunk. Es ha kimutattuk, mi minden van-e vízben, megtudjuk mondani, hogy lehet-e hát élni vele, üdítő igazság-e ez, avagy bódító mérgező talán.

Ha a szegényeket úgy osztályozzuk, hogy vannak önhibájukból és azonkívül szegények, úgy éppen kétfelé osztottuk ezt a mindenképpen szerencsétlen embercsoportot.

tot. De vizsgálódásunknál nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az emberiség összegytemének nem csak a felénél, hanem a háromnegyedénél jóval nagyobb része szegény. No már mostan nézzük az előbb tett különbség értékét.

Önhibájából szegény, aki nem dolgozik és aki elpazarolta keresményét. Tertium non datur.

Önhibáján kívül szegény, aki keresetképtelen, akinek nincs munkaalkalma, vagy ha van is munkája, nem bír belőle bárhogya is dolgozik, megélni.

Hát ezek a szegénység esetei. Súlyos esetek, annyi bizonyos. De gyógyíthatatlanok-e vajjon? Nem! — Gyógyíthatók! Ez kétségtelen, ez tagadhatatlan. Az orvossszeirei is megvannak. Az a jótékonytalán, melyet oly jószívvel gyakorolnak a gazdagok? — Ismét nem! Pokolba a jótékonytalán, mely nem egyéb, mint a gonoszság leplezése. Olyan éltető szer csupán, ami a szenvedőt életben tartja bár, — ha ugyan életben tartja — de csak annál inkább érzékennyé teszi fájdalmait iránt.

Azzal a jótékonytalán, melyről „egész könyvtára valót” irtak össze a theoretikusok, nem lehet a bajon segíteni. De igenis lehet egy minden életviszonyt felölelő rendszerrel segíteni, mely kötelességszerűen gondoskodik arról, hogy henység és nem dolgozók ne létezzenek, nem pláne jólétben és tekintélyben, mert ezek járnak elől gonosz példával, hogy íme a tételestől is meg lehet élni, — és ne legyen uralkodó az olyan erkölcs, mely a teközlő henyséket tiszteltben tartja, mert ez erényre teszi a teközlast és utánzásra csábít.

A keresetképtelent pedig az egészségnek kell eltarthatni, úgy mint ma a társadalom az alkultura kitartottjait tartja el. Munkaalkalom meg volna elegendő, ha semmittevő, haszontalan osztályok nem kötnék meg a birtokokat úgy, hogy az nem kerülhet dolgos, munkáskezre és a közszükségletnek megfelelő termelés volna folyamatban. Vegül, ha a munkás keresményét meg nem rövidítene a munkaadó.

Igy megszüntethető a szegénység. De csakis így. Nem igaz tehát, hogy lesz mindig szegénység, mert ezen az uton már halad is a gyógyítás.

Aki a szegénység örökkevalóságát hirdeti, az nem akar segíteni az állapotok rossziaságán, annak érdeke, hogy elhitesse a szegénységről, hogy az az istenalkotta világ rendjébe tartozik. Az ilyen ember ámitó, a ki bódultságában akarja tartani a szegényeket, hogy továbbra is azok maradjanak.

Ez a mélységből felbuzgó forrás viz ásványi alkateleme. Az ámitás, a félrevezetés, mint osztályérdek.

— **Gyorsírói kongresszus és kiállítás.** A szegedi gyorsírók egyesülete a folyó évnek husvétii ünnepei alatt Szegedre egy országos gyorsíró-kongresszust hív egybe, melyen a magyar gyorsírók ügyének legégetőbb kérdései kerülnek tárgyalás alá. Többek közt egy országos gyorsíró szaktanács, esetleg állami gyorsíró intézet, egyetemi gyorsírói tanszék, szakképzett gyorsírói tanárok nevelésének és díjazásának kérdése, továbbá kiképzett gyakorló gyorsírók, főleg kereskedelmi gyorsírók részére oklevelek kiadása, a gyorsíró tanárokat vizsgáló-bizottság reformjának és a rendszerre vonatkozó szakkérdések feletti tanácskozások lesznek a kongresszus főbb tárgyai. Ugyanezen időben országos versenyírás is tartatik, még pedig tekintettel a kereskedelmi élet terén annyira szükséges német gyorsírókra, német és magyar nyelven. A versenyírás egyéb nyelven is történhetik, ha — mire alapos kilátás van — az illető nemzet gyorsírói e célra pályadíjakat küldenek és így valószínű, hogy a versenyírás is nemzetközi lesz, ami eddig sehol sem történt. Az egyesület ugyanezen alkalommal nemzet- és rendszerközi gyorsírói kiállítást rendez, mely tekintve a jelenkezéseket, nagyarányú és kedvező eredményűnek ígérkezik. Kiállításra kerül-

nének ugyanis mindennemű gyorsírói tan-, olvasó-, gyakorló könyvek, folyóiratok és mindennemű az írás problémájával foglalkozó művek. Kiállítatnának továbbá irkák, írónok, gyorsíró tollak, írónfaragók, töltő tollak, írógépek, gyorsírógépek, (ez utóbbiak hazánkban még nincsenek használatban) sokszorosító gépek és minden ezekhez tartozó kellékek és a gyorsírással kapcsolatos iparcikkek és termékek. Midőn a fentieket a nagy kereskedői cégek, a pénz- és hitelintézetek és a kereskedői grémiumok és társulatok figyelmébe ajánlanók, arra kérjük őket, tekintettel a gyorsírásnak kiváló fontosságára és a modern kereskedelmi életben jelentékeny szerepére, a szegedi gyorsírók egyesületét működésében a lehetőségig támogassák.

— **Halálos tréfa.** Gnédza szepesmegyei községben a vadásztársaság betért Prokopovich Tivadar körjegyző házába. A vadásztársaság egyik tagja töltött puskáját a pitvarban a szegre akasztotta s rosszat sem sejtve, a szobába ment. Szász Benedek, a körjegyző kocsisa azonban levette a fegyvert s a vele lévő társát célba vette, azzal ijesztgetve őt, hogy lelövi. Ez azon hiszemben, hogy a fegyver töltve nincs, bátran elébe állt. Szász Benedek a ravaszt meghuzta, mire a fegyver elsült s a golyó társa nyakába furódott. Terheltet azonnal letartóztatták s az ólublói járásbírószék fogházába kísérték.

— **A szegény emberek utadója.** Több oldalról merült föl az a panasza, hogy a kisebb adózók az utóbbi minimummal kétszeresen rovatnak meg, s így elviselhetetlen teher hárul rájuk. A kivándorlás csökkenése, de a megélhetési viszonyok némi javítása érdekében felhívja a kereskedelemügyi miniszter a közigazgatási bizottságokat, hogy az ilyen esetekben eléjük terjesztett kérelmek fölött a lehető legmesszebb menő méltányossággal és jóindulattal döntsenek és hozott határozatukban a folyamodót felebebesési jogára mindenkor tanítsák ki.

— **A kétféjű gyermek.** Megszületett. Az idén Barcsan, tavaly Iszapszentjánoson, azelőtt nem tudni hol. De megszületett. Minden esztendőben pontosan. A kétféjű gyermek vagy a négyes ikrek. Ezek azok az abnormitas termékek, amelyek a napilapok hasábjain minden esztendőben üdvözlik a „nyájás olvasót”. Az idén Barcsról jelentik, hogy egy vándorköszörüs felesége egy rendes fejlettségű gyermeknek adott életet, akinek két feje és két nyaka volt. Aligha van ember, aki látott volna ilyen csodát életében egyszer is, noha mióta csak újságot olvas, minden esztendőben jelentettek a csodaszülött megerkezését. Az ember most már komolyan kételkedni kezd ezekben a többfejű gyermekekben. Hátha csak ott születnek a táviratokban. És úgy érthető is, hogy „anya és újszülött — minden esetben — jól érzik magukat”.

— **Herczeg pár a brettlin.** Londonból jelentik: Az itteni Tivoli orfeumban tegnap este fellépett Broglie Róbert herceg nejével, ki mert atya kitagadta, maga kénytelen kenyerét megkeresni. A herceg Amerikában már pincér és favágó volt, de most sokkal jobb keresethez jut.

— **Mise közben megőrült pap.** Rómából jelentik, hogy a Szent Péter-templomban tegnap mise alatt izgalmas incidens történt. A misénél az egyik minisztráló pap hirtelen megőrült és az oltárnál táncolni, dalolni és kiabálni kezdett; csak nagynehézzen bírták lefogni és elszállították az örültek házába.

— **Havazás.** Trencsénből írják: A havazás, mely két napig szünetelt, 6-án este újra beállott és azóta szakadatlan erővel egyre tart.

— **Az alkotmányvédelem költségei.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter Abauj-Torna vármegye alispánjához rendeletet intézett, melyben felhívja, hogy haladéktalanul terjessze fel hozzá az alkotmányvéde-

lem tárgyában felmerült azon költségek jegyzékét, melyek a vármegye házi pénztárából vagy egyes alapjaiból kiutaltattak.

## Színház, művészet.

### Heti műsor:

Csütörtök, jan. 10. Uff király, operett-repriz.

Péntek, jan. 11. Uff király, operett.

Szombat, jan. 12. Zsába, bohózat.

Vasárnap, jan. 13. D. u. Hajduk hadnagya: este, Ipamuram népszínmű premier.

### Munkáselőadás.

#### A becsület.

(Sudermann Herman színműve.)

Hálás témája egy munkáselőadásnak, főleg abban a bravuros feldolgozásban, melyet Sudermann nyújt. Hangsúlyozni kell, hogy a munkás közönség előtt hálás téma ez különösen, mert hiszen a munkás, dolgozó emberek becsületéről esik itt szó, mely egészen elűtt a henység becsületétől. Míg az értékes és tartalmas ember abban látja a becsületet, hogy megfelel hivatásának és embervoltának s igyekszik a maga egyéniségének megfelelő pozíciót elfoglalni a társadalmában, addig a henység mácsal sem gondolnak, minthogy azt a pozíciót, melyet valamelyik ősiük vagy elődjük talán tisztességes küzdelem árán, talán furfanggal vagy erőszakkal megszerzett, a külsőség fitogtatásával maguknak megtartsák. A becsület kétféle fellegása kerül így egymással összeütközésbe. A tények mítsen adnak a tartalmas, munkálkodó ember becsületérzésére és igyekeznek elnyomni a feltörekvő és magának pozíciót követelő harcost, ez pedig titáni erővel küzd az üres, hazugságokba kapaszkodó henység ellen, akik mintegy légpárnákkal akarják őt megfojtani.

Eközben azonban megbénítja erejét a családja fogyatékos és romlott becsületérzése, mely áldozatul esett a henység elnyomásának. A küzdelem tehát abban csucsozódik ki, hogy el bírjon szakadni családjától, mely őt is megfertőzné, mint egy elűszkösödött testrészt. Ez sikerül a hősnak s így újult erővel győz a henység cselszövényein is.

Sudermann rendkívül éles megvilágításban állítja szembe a küzdő proletárt egyfelől elmaradt gondolkodású családjával, másfelől az elnyomó osztállyal. Hatalmas segítő társat ad a hős mellé egy kiforrott gondolkodású, balitéletektől ment urban, aki ép oly deklassált, mint maga a hős. Trast gróf a főuri világ nyugtató henységét vette le, míg az ifjú Heinecke egy elnyomott munkáscsalád hibáit vedli le.

Az előadás jó volt. Rácz dr. igen szépen játszott. Komjáthy egyik legjobb szerepét adta az ő elegáns művészetével. Faragó elnevette az egész szerepét, pedig ezzel a szereppel könnyeket lehet fakasztani, mint azt Vágó tette valamikor. Bartha, Szénássy, Szegő és Czobor jók voltak. Igen kellemesen lepelt meg Füzy István ügyes játéka, aki ezzel a fellépésével jogot szerzett arra, hogy gyakrabban jusson szóhoz.

A hölgyek: Fái Flóra, Takács Mariska és Etsy Emilia különösen szépen játszottak.

(—r.)

— **Uff király.** Holnap este megismétlik ezt a mulatságos vidám operettet. A ma esti jó előadás bizonyára holnap még nagyobb közönséget vonz a színházba, mint amennyi a délutáni pénztárárság jegyét megváltotta.

— **Ipamuram.** Major Simon kitünő népszínművéből, mely vasárnap kerül színre, szorgalmasan folynak a próbák. A megrázó drámai hatású cselekmény a darab hangulatába pompásan illeszkedik bele. A Népszínházban nagy sikert aratott darab megérdemli a fokozott érdeklődést.



**BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA**

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYAR.

Telefon: 78. Alapított 1857.



Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

**KIRALY SÖR** === **KORONA SÖR** === **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánunk a serfözde készséggel szolgálni.

Royal nagyétteremben kizárólag a sörfözde söre méretik ki.

Alapított 1844.

Alapított 1844

## KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a cs. kir. szab.

**Triesti Általános Biztosító Társaság**  
(Assicurazioni Generali),

Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság, és  
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társaság  
főügynöksége a székesegyházzal szemben, saját házában.

**Takarekbetétek** könyveskére és folyó-számlára. Váltak és kisorsolt értékpapírok leszámítása, beszédese.

**Kölcsönök** váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-számla alakjában.

**Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.**

**Váltóüzletében** értékpapírok, külföldi penzek vétele és eladása tőzsdei árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszédese.

**Osztálysorsjegyek eladása.**

Hítellevelek és pénztátulás bármely külföldi városra csekély díj mellett.

**Safe Deposit pénzszekrények.**

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások készséggel adatnak.

## A KASSAI JELZÁLOGBANK R. T.

további intézkedésig

összes régi betéteinek kamatlábát

**4°** -ra emelte fel **4°** -ra

és **UJ BETÉTEKET** is ezen kamatra fogad el. E mellett a 10%-os tőkekamatadót is **sajátjából viseli.**

Kiadó: Murányi József.

## DUBEZ IMRE UTÓDA drogeria Kassa

ajánlja VALÓBAN KITÜNŐ MINŐSÉGŰ gyógyárúit, illatszereit, piperecikket, háztartási cikket, párisi különlegességeket, szappanait. Fog- és száj-ápolási szereket és eszközöket. MANICURE szerek.

Az idényre

VALÓDI COGNACOT VALÓDI RUMOT

Kitünő orosz és kínai theákat, ezen üzletnél megszokott szolid árban és kiszolgálásban.

## THE BERLITZ SCHOOL OF LANGUAGES.

Legnagyobb nyelvtanítási intézet

hölygek és urak részére (Berlitz M. Dé tanár fővezetése alatt).

Tanítás francia, angol, olasz, spanyol, magyar, cseh és lengyel nyelvből az illető nemzetek tanítói által a világhírű „Berlitz“-féle módszer szerint.

Eredény biztosítva. Próbaórák ingyen. Jelentkezések naponta délelőt 8-10 óráig és délután 1-4-ig.

Jelentkezni lehet Vitéz A. könyvkereskedésében.

Világkiállítás St. Louis 1904. „Grand Prix“.  
Világkiállítás Páris 1900. 2 arany érem

Kassai Takarékpénztár.

### ÉRTESETÉS.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy az eddigi 3 1/2 százalékkal emelt kamatlábát f. hó 1-től

**4 százalékra emeltük**

és az új betéteket is 4 százalékkal kamatoztatjuk; a betéti-kamatadót az intézet viseli.

Kassa, 1906. november 2.

Az igazgatóság.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA